

Tornionjoen kalastusalue

Lausunto

Pekka Pelttari

20.2.2018

Tervontie 3, 95410 Tornio

0407486166

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30, 00023 Valtioneuvosto

Lausunto Tornionjoen kalastussääntöä koskeviin neuvotteluihin Ruotsin kanssa vuodelle 2018.

1. Kannanotto vuoden 2017 lohiasetukseen

Keväällä 2017 annettu toistaiseksi voimassa oleva lohiasetus aikaisti lohenpyynnin aloituksen ja kiintiöi aikaistetun pyynnin saaliin.

Muutoksen seurauksena nousulohien määrä jäi alle puoleen parhaiden vuosien tasosta. Sama muutos näkyi myös jokialueen lohisaaliissa.

Toistaiseksi ei ole selvitetty kesän 2017 vaatimattomaan lohennousuun vaikuttaneita eri syitä, mutta viimeiset 20 vuotta ovat osoittaneet, että merialueen pyyntiaikojen aikaistaminen tai myöhentäminen vaikuttavat kaikkein voimakkaimmin nousulohien määrään. Viime keväänä pyynnin aloituksen aikaistaminen yli kuukaudella vähensi varmuudella jokeen nousevien lohien määrää.

Kalastusalue vaatii, että toistaiseksi voimassa olevan lohiasetuksen pyyntiaikoja lohien osalta myöhennetään ja palataan ennen vuotta 2017 olleelle aikaporrastuksen tasolle.

2. Troolikalastuksen salliminen komission merialueella

Kalastusalue ei vastusta troolikalastuksen aloittamista komission merialueella hoitokalastuksena myöhäissyksyllä lokakuussa. Tähän aikaan troolilla ja pienisilmäisellä verkolla tapahtuvaan kalastukseen liittyy kuitenkin keskenkasvuisen taimenen ja siian pyynnin ongelma sivusaaliina. Samaan tapaan tapahtuvaa troolausta on merialueella komission alueen eteläpuolella ja siinäkin on sivusaaliina pienikokoista taimenta ja siikaa. Samanaikaisesti koko jokialue on rauhoitettu taimenen pyynniltä kannan uhanalaisuuden takia. On selvää, että kanta ei voi vahvistua, jos pyyntiä ei rajoiteta koko vaellusketjussa, siis myös syönnösalueella.

Mikäli troolipyynti yleensä sallitaan, niin valvonnan pitää varmistaa se, että särjen ja maivan pyynnin sivusaaliina ei oteta taimenta. Jos näin ei menetellä, niin jokialueella taimenen rauhoituksesta on syytä luopua.

3. Heittopainon käyttö Kukkolankoskella

Kalastusalue pitää hyvänä ja jokialueen kalastuskulttuuria parantavana, että kielletään viehekalastus heittopainon, tapsisiiman ja vieheen avulla Kukkolankosken apajapaikoilla 80 m

matkalla apajapaikkojen ala- ja yläpuolella. Johdonmukaisesti tämän saman kiellon tulee olla voimassa muillakin Kukkolankoskeen verrattavilla pyyntipaikoilla kuten Matkakoski, Vuennonkoski, Kattilakoski, Korpikoski.

4. Harjuksen kevättrauhoituksen jatkaminen

Harjus on tyypillinen reviirihakuinen paikkakala ja kantaa on elvytetty jokialueella usean vuoden ajan. Pilkkiharrastuksen voimakas lisääntyminen on viime vuosina verottanut elpymässä olevaa kantaa. Kannan vahvistaminen on vaiheessa ja tästä syystä pitäisi **jatkaa kevättrauhoitusta huhtikuulle.**

5. Lohiregale

Ministeri Jari Koskinen lausui 25.4.2014 eduskunnassa: "Valtion lohenkalastuksen regaalioikeutta on käsitelty vain vähän oikeuskäytännössä ja säädösten oikeusperusta tulisi selvittää nykyistä paremmin.

Lapin Yliopisto julkaisi 2015 Juha Joonan tekemän tutkimuksen Juridica Lapponica 40. Julkaisussa oli kysymys niistä perusteista, joilla kalastusoikeuden siirtäminen olisi suoritettu. Tutkimuksessa kävi selväksi, että kyseiset kalastukset ovat olleet alkuaan talojen yksityisiä kalastuksia, jotka talonpojat ovat omistaneet ja että "ne toimenpiteet, joiden nojalla nämä kalastukset ovat siirtyneet kruunulle, eivät ole sellaisia kuin niiden nykyaikana tulisi olla". Talonpoikien alkujaan suorittama maksu oli ollut vero, eikä vuokra.

Oikeudellisesti omistusoikeus on esineoikeudellinen eikä sen merkitys häviä ajan saatossa. Esineoikeudellinen näkökulma ei muuta pitkään jatkunutta väärää käytäntöä oikeaksi.

Ministeriö pyysi tehdystä tutkimuksesta lausunnon emeritus prof. Erkki Hollolta. Lausunnossa Hollo ei todistanut regalen olemassaoloa juridisin perustein, ainoastaan totesi. Lausunnossa ei myöskään kiistetty Joonan tutkimuksessa esitettyjä juridisia näkökohtia.

Hollon arvio, että lohiregaali on Ruotsissa vallitseva oikeustila, on perusteeton, koska Ruotsin laki ei tunne enää lohiregaalia, pois lukien kahta kuntaa.

Suomessa lohiregalia sovelletaan ainoastaan Tornio-Muoniojoella ja Ruotsissa ainoastaan lyhyessä osassa alista Tornionjokea.

Kalastusalue edellyttää lohiregalista luopumista ja rajajokineuvotteluissa päätetään yhteisesti käynnistää toimenpiteet oikeudellisesti perusteettoman lohiregalen poistamiseksi.

Pekka Pelttari

Tornionjoen kalastusalueen puheenjohtaja